

sta HandelsKontoren i Göteborg. Här hade han icke al-
lenast god lön, utan fick äfven tillfalle till egen han-
del, som lyckades för honom förträffligt, och hvartill
han fann sig hafva naturligt anlag. Detta inträffade
just i Göteborgs mest blomstrande period, och inom
några få år hade han förvärfvat ett kapital af 20,000
Riksdaler. Han tänkte nu att blifva sin egen, och
efter allt utseende skulle han på det sättet innan kort
blifvit rik. Men hans öde ville annorlunda. Hans
Patrons dotter, som hvarken saknade talanger eller
behag, och i synnerhet förstod konsten att kläda sig
väl, hvilket man der påstår vara sällsynt, hade för-
tjust honom helt och hållet. Det gick så långt, att
han till slut älskade henne mer än penningen. En
så ovanlig kärlek kunde ej annat än röra henne till-
baka. Han var dessutom ung, hygglig till utseendet,
artig, belevvad, och att han med tiden skulle bli rik,
det hade hon hört sin Pappa flere gånger förespä.
Hon hade således alla skäl i verlden att älska honom.
Men hennes Far var af annan mening. Han fann
ingen plan uti att gifta sin enda dotter med sin Kon-
torist; han ville hellre hafva en måg som redan var
rik, än en som tänkte bli det. Han förbjöd älskaren
sitt hus, och dermed trodde han hela kärlekshandeln
vara slut, hvilket var naturligt att tro, ty i en stor
Handels-Stad äro flickorna merendels lika förnuftiga
som deras föräldrar. Men denna flickan var roma-
nesk och tillika envis i sina föresatser; hon beslöt att
följa sin älskare till verdens ända, eller åtminstone
till London, der hon hoppades att finna mycket nöje
och blifva firad ännu mer än i Göteborg. En vacker dag,
sedan han afslutat sina affärer, och hon förklädt sig

som hans betjent, rymde de begge älskande på ett fartyg, som afseglade om natten. De kommo lyckligt till London, der han nu ville etablera sig som egen Handlande. Straxt efter ankomsten blefvo de ordentligt vigde af en Svensk Prest, och lefde ett par veckor i den sällhetsyra, som plär åtfölja ett så väl afpassadt giftermål. Men sällheten är gunås föga beständig. Man började snart finna å ömse sidor, huru mycket man missträknat sig. Frun, som hade tänkt lysa i London som i Göteborg, fann sig knappt kunna täfla med de ringaste borgarehustrur, och det som var än värre, ingen tycktes gifva akt på hennes skönhet, som likväl i hemorten blifvit så allmänt erkänd. Med ett ord, hon hade ej varit i London fyra veckor, innan hon fann vinstandets der dodande ledsamt. Hennes man åter, som nu först upptäckte hennes flärd och fäfänga, såg äfven å sin sida det sälla hoppet tillintetgjordt; och de penningar, hvarmed han skolat grundlägga sin handel och sitt framtida bestånd, måste han bortslösa, för att skaffa sin hustru granlåter och nöjen, utan att ändå på långt när kunna tillfredsställa henne. Korteligen, han hade ej varit i London sex månader, innan han fann sig vara ruinerad. Han hade straxt i början företagit åtskilliga vidståckta spekulationer, i hopp att dymedelst kunna underhålla den stora lefnad han såg sig tvungen att förå; några deraf lyckades verkligen, och om han kunnat nöja sig med en måttlig vinst, hade han troligen, med det handelsförstånd han redan ägde, småningom hunnit till välstånd och kanhända rikedom. Men som ingenting förslog för hans ofantliga utgifter, var han nödsakad att inlåta sig i flera farliga företag, nemli-

gen sådana, genom hvilka han kunde blifva hastigt rik. Det behöfdes blott, att ett enda slog felt, för att störta honom. De misslyckades alla. Han hade då ingen annan utväg att rädda sig, än genom flykten, ty han lofvade sig intet godt af sina Kreditorer, och innan hans bankrutt ännu var bekant, hade han redan gått öfver till Calais. Sin hustru lemnade han i sticket, jemte en skuld af 15,000 Pund St. och nästan inga tillgångar. Det lilla som fans, bemäktigade sig Kreditorerne utan sköns mål, och Fruen kunde med möda komma tillbaka till Göteborg. Han sjelf hade icke hunnit frälsa det minsta, icke en gång medtaga de nödvändigaste kläder, och fann sig derföre blottställd på allt. Det var ej tid att besinna sig. Han hade redan tvenne gånger tjent som matros, och det borde ej falla honom svårt att nu äfven försöka soldattjenst. Napoleon och Franska Militären var just i sin högsta glans. Utsigten var lockande, och nöden tvingande. Dessutom var han blott 30 år, och således icke för gammal att göra lycka i krigsståndet. Han tog tjänst vid ett Infanteri-Regemente; men lyckan syntes i början ej vara honom blid. Han tjente i tvenne år som gemen soldat, både i Tyskland, Italien och Spanien, bivistade flera slagtingar och belägringar, och var äfven en gång blesserad, men utan att ännu hafva blifvit utmärkt. Först i slaget vid Wagram fick han ett tillfälle att utmärka sig under Kejsarens egna ögon, och blef genast befördrad till Officerare. Sedan tjente han med beröm i Spanien, steg allt högre, och var, då den stora expeditionen mot Ryssland företogs, redan Brigad-General och Kommandant af Heders-Legionen. (Forts. e. a. g.)

Mode-nyheter.

De sista underrättelser man har från Paris angående moderne, äro ett par dagar äldre än Napoleons återkomst till denna Hufvudstad. Man vet således ännu ingen förändring i de rådande mode-färgerne, hvitt och rosenrödt. Dock brukades temligen mycket två slags grönt till hattar, neml. mörkgrönt och gräsgrönt; äfven hvita hattar med grön kantning, samt gröna med hvit eller lilas, äfvensom gula krusflorshattar med lilas. De framtill uppvikta och hopfästade hattarne äro också ännu på modet. På de nyaste hattarne är för öfrigt kullen hvälfd, och består af åtta tygremsor, som, liknande kilar, med spetsen förena sig midt ofvanpå kullen. Sommen, hvarmed dessa tygremsor äro hopsydd, är betäckt med snören. Skärmen på nämnde hattar är smal. De så kallade Toques, som nyligen voro så allmänna, börja nu afläggas. I stället brukas nu ett annat slags hufvudbonader, som kallas *Capotes*, och äro nästan lika med dem man nyttjade förlidet år. De hafva en liten kulle, öfverallt rynkad, en bred skärm och en halfslöja. Den allmännaste färgen på dessa *Capotes* är gult. För att vara balklädd, nyttjas två slags coëffurer; den första är en bindel af blommor, 3 kvarter lång och två finger bred, som sättes framuti pannan, och vrides snäckformigt uppåt, så att den gör en betydlig höjd; den andra är en krans af blommor, lika lång och lika bred som den första, men sättes på venstra tinningen, och innesluter hela hår-coëffuren, hvilken således då icke är midtpå hufvudet. Till denna krans hörer äfven ett perlband eller ett silfverband. De blommor

som mest brukas, äro aurikler, liljor och hyacinter. Gula narcisser och solrosor äro också mycket på modet. På promenaderna i Boulogne-skogen samt i Tuilerierna hade man de sista dagarne sett flera rosenröda Levantins-klädningar, och många hvita Merinos-klädningar, med grön eller lilas garnering; några få af dessa klädningar voro gjorda på ett alldeles nytt sätt, utan lif, så att de, liksom peliser, fladdrade ända uppifrån halsen. Äfven såg man åtskilliga klädningar af hvitt sammet, garnerade med 4 rader röda sniljor. Några spensar voro också af hvit Merinos, andra af hvitt sammet,

Äfven Engelskorna bruka ännu höga hår-coëffuret med blommor. På en Engelsk costume ser man lilas sidensars-klädning, garnerad nedantill med breda spetsar, korta puffärmar, äfvenså garnerade, samt en pelegrims-krage hel och hållen af spetsar, och en liten elffbens-solfjäder, hvilket nu återigen mycket brukas.

De eleganta Herrarne i Paris hafva nyligen fäat en sparsamhetsvurm, som dock ytrar sig på ett dem eget sätt. I anseende till linnets dyrhet, hafva de börjat bruka af fint lerft endast nattkappor, eller till och med blott halskragar; äfvenså, i stället för stöflor, blott helt korta halfstöflor under de jerngråa pantalongerna. Det som ej synes, är för dem likgilltigt, af hvad beskaffenhet det är. Sedan någon tid bruka de svarta frackar med blåa pantalonger. Vestarne hafva de mycket långa. En ny form för frackarne är helt nyligen uppfunnen, som håller midten emellan de Engelska och dem som hittills blifvit gjorda i Paris. Kra-

gen är mindre låg, skörtena mindre långa, lifvet mindre smalt, än på de Engelska; kragen är mindre hög, skörtena mindre korta, lifvet mindre fyrkantigt, än på senaste Franska. Färgen varierar, men går ej utom grönt. Mörkgrönt, mellangrönt, meleradt, brukas ömsom. Olivfärgadt nyttjas äfven.

På de moderna *vagnarne* i Paris är formen ännu den samma som förut. Men sättet att måla dem är mycket olika. Citrongult, som för ett halft år sedan var den rådande färgen, ser man numera sällan. Ljusgrönt, mörkrödt och kastanjebrunt hafva kommit i stället. Men det mest besynnerliga är hvita vagnar, som man nu ofta ser; de flesta vagnar med fyra hjul, som nyttjas för att åka uti Staden, hafva denna färg. En annan nyhet är den, att då korgen hittills var nästan alltid af samma färg som underredet, ser man nu ofta hjulena vara af en färg och korgen af en annan. Dessutom hade både korgen och underredet förr nästan alltid svarta ränder, numera ser man sällan sådana ränder på korgen; utan blott en enda färg; och på hjulena, der sådana ränder ännu finnas, äro de icke blott svarta, utan flera ränder utmed hvarandra af två eller tre särskilda färger. Dessa ränder äro icke heller alltid på yttra kanten af hjul-ekrarna, utan innanföre på breddsidan.

Hårets klipping är i Paris en vigtig angelägenhet. De som egna sin konst deråt, hafva allting väl inrättadt för sina kunders bekvämlighet. Man finner en Salong för Karlar, och en för Fruntimmer, der man måste vänta tills Artisten eller hans medhjelpare

blifva ledige. I dessa rum har man dyrbara gravuret och tafflor på väggarne, samt alla Journaler och bocket på borden, så att man kan angenämt sysselsätta sin tid, tills ordningen kommer att blifva klippt. Då går man in uti ett litet särskilt Kabinett med en glasdörr, så att man under klippningen kan fortfara att se och vara sedd, om man vill. Men om man ej vill, så kan man draga före en grön gardin, och blir då klippt utan vittnen. En Journalist berättar, att han, utan att leds, uppehållit sig två hela timmar i den stora Salongen, hvarunder han gjort den anmärkning: att då ett ungt vackert Fruntimmer gick in i Kabinettet, förblef gardinen öppen, och man såg igenom glasdörren hela tiden hennes hufvud, hals, axlar och hår; men var det ett äldre Fruntimmer, så drogs gardinen igen och till och med fästades med knappnålar, såsom han trodde, för att man ej skulle se huru de gråa håren utrycktes. Under sjelfva klippningen berättar Artisten sager, anekdoter, och, om man vill höra honom, hårets Historia ända ifrån Adams och Evas tid intill våra dagar. För den som vill sofva, under det han väntar, äro länstolar ställda i en särskilt sal, der en angenäm skymning herrskar. Med ett ord, man finner här alla bekvämligheter. Vid utgåendet lägger man 5 Francs (inmot 2 Rikdr Banko) på Byrån, såsom betalning.

På *SOFROSKENE* för innevarande år, hvaraf en Nummer utkommer hvarje Lördag, kan prenumereras i Utter & Comp:s Boklåda med Två Riksd. 24 sk. Banko.

Tryckt hos *FR. CEDERBORGH & Comp.*

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

 STOCKHOLM DEN 22 APRILL 1815.

Omvexlingarne.

(Fortsättning.)

Den som af lyckan blifvit så ofta ömsom gynnad och förföljd, hade kunnat vara ursäktad, om han ändtligen sökt att sätta sig i säkerhet för dess vidare omskiften. Men Ernst, som redan förvärfvat en hög rang, och i gemenskap dermed, äfven en stor förmögenhet, tänkte endast på att bli ännu förnämare och ännu rikare. Då han marscherade mot Ryssland, voro hans förhoppningar i proportion säkerligen långt mera öfverdrifna än hans Herres. En Marskalks-staf och ett Hertigligt Majorat var det minsta han hade i sigte. Men sådant kunde ej vinnas med intet; han borde visa sig värdig deraf. Han sökte derfore alla tillfällen att göra sitt nit bemärkt, erbjöd sig till de öfverdädigaste företag, och skonade aldrig hvarken sig eller sitt Folk, när han dermed kunde vinna en framgång. Man ser, att han hade upptäckt rätta sättet att göra lycka; och förmodligen skulle han också till en viss grad uppnått sitt systemål, om ej hans vidriga öde nu åter inställt sig. Vid ett af dessa djerfva

företag, hvartill han sjelf gifvit planen, och hvarigenom han hoppades till en början få RiksBarons värdighet, blef han, ännu före Moskaus eröfring, med en del af sin tropp tagen till fånga. Jemte flere af sina kamrater skickades han först till Kiow, och vidare till Krim, hvarest han förblef i några månader. Ehuru omöjligt det syntes att kunna fly derifrån, sysselsatte han sig dock beständigt med planer och förslag att undkomma. Slutligen gjorde han verkligen ett försök dertill, men hvilket slog så ut, att han blef ertappad och skulle skickas till Siberien. Han återopade då att han var Svensk undersåte, och förklarade att han ville alldeles öfvergifva Franska krigstjensten, om man satte honom i frihet, eller åtminstone lät honom bli kvar der han var. Genom sina papper beviste han verkligen, att han var Svensk, och Ryske Befälhafvaren trodde sig böra uppskjuta hans afförande till Siberien, intilldess vidare order hunnit ankomma. Under tiden begagnade han ett tillfälle att fly, som oförmodadt yppades. Han kom oupptäckt till stranden af Svarta Hafvet, och på en liten båt, försedd blott med ett par dagars proviant, öfverlemnade han sig åt böljorna, ensam, utan annan ledare än stjernorna. Men Björnen var denna gången hans lyckliga stjärna. Liksom af ett underverk uppnådde han en Turkisk hamn, hvarifrån han med tusen svårigheter och faror ankom till Ottomanniska Rikets Hufvudstad i Juni månad 1813. Han anmälte sig genast hos Franska Ambasadören, som understödde honom med allt hvad han behöfde, och gaf honom det rådet, att genom Ungern och Österrike återvända till Kejsrerliga Arméen, som redan på nytt framträngde mot sina fiender med seg-

rande makt, Denna väg var ännu öppen, emedan Österrike hittills ej förklarar sig, och ifrig att åter uppträda på krigsteatern, hade han redan bestämt dagen till sin afresa, då han blef uppehållen af ett äfventyr, som i Constantinopel är ingenting ovanligt. En Turkinna skickade honom en hemlig biljett, som innehöll: "Frank! om du har mod, så infindig i afton" m. m. En så bindande kallelse måste nödvändigt åtlidas; han begaf sig till utsatt ort, och fann ingenting just värdt att våga lifvet för. Emedlertid, som han hade ett par dagar qvar innan sin afresa, så beslöt han att ännu en gång återvända dit. Denna gång fick han orsak att ångra; han blef gripen och inkastad i fängelse. Franske Ambassadören sökte förgäfvat att rädda honom. Den förolämpade Turken, som var en förnämman, Janitscharenes Aga och af dem älskad, ville ej åtnöja sig med mindre än hans spetsande, och man fruktade ett uppror af hela Janitschar-Corpsen om deras Chef ej blef tillfredsställd. Det återstod blott ett enda medel till hans frälsning, neml. att han gjorde sig galen. Genom denna utväg undgick han verkligen dödens glaf, som redan var lyftad öfver honom, ty äfven Turkarne hafva respekt för de galna; och några veckor derefter lemnade man honom tillfalle att rymma ur fängelset. Han fann nu ej rådligt att längre dröja i Turkiet, utan begaf sig med all skyndsamhet på vägen till Österrikiska Staterne. Vid sin ankomst till gränsen blef han underrättad, att fiendtligheterna redan utbrustit mellan Österrike och Frankrike, och i följe deraf förklarades han för krigsfånge. Hans namn var förut känt, man visste att han rymt ur Ryska fångenskapen, och han blef derföre ställd under strän-

gare uppsigt. Man kan tänka, huru otålig denna nya motgång gjorde honom; men nöden har ingen lag, han måste finna sig i sitt öde, och då han hörde Franska Arméens beständiga nederlag, började han inse att der ingen ära mer var att skörda. Det som mest bekymrade honom, var förlusten af hans Domäner i Konungariket Westphalen, hvilka Kurfursten af Hessen erkände för sina egna, och hvarigenom han plötsligen befann sig nästan lika fattig igen, som då han först ingick i krigstjenst. Efter 9 månaders krigsfångenskap återfick han äntligen friheten, men hvad bruk skulle han göra deraf? I Frankrike hade han ingen lycka mer att vänta; utan formögenhet, utan embeta, utan utsigt, beslöt han återvända till sitt eget fädernesland, att der söka alla tre delarne. I början syntes allt gå bra; i Goteborg, der han träffade sin hustru, som han för 8 år sedan öfvergifvit, förvärfvade Generals-Uniformen honom straxt mycket anseende. Han blef högtidligen erkänd både af henne och af sin Svärfar, emedan han gaf sig ut för att vara lika rik som förnäm, och han fick till och med låna af Svärfadren några tusen Riksdaler, intilldess han kunde hinna sälja sina föregifna egendomar i Frankrike, hvarefter han ville bosätta sig för alltid i Sverge. Men då den ena månaden förflöt efter den andra, utan att några penningar ankommo, och då han tvertom begärde af Svärfadern ett nytt lån, så började denne misstänka sammarhanget; och Herr Generalen måste beqväma sig att som Inspektor sköta en af sin Svärfars egendomar, om han ville räkna på dess vidare understöd, medan Fru Generalskan blef kvar i Goteborg att sköta sina nöjen. I detta förnedrings-

tillstånd förblef han dock endast en kort tid, ty vid första underrättelsen om Napoleons återuppträdande på världsteatern, som gjort så mycken fröjd åt alla dess anhängare, har han tagit sitt parti, och genast begifvit sig på vägen till Frankrike, att åter erbjuda honom sin tjänst. Men hvad lycka han der kommer att göra, står ännu i vida fältet. Tilläfsventyrs blir framdeles någon anledning att fortsätta berättelsen om hans vidare öden.

Anekdoter.

Som det berättas, har i Stockholm nyligen tilldragit sig en händelse, hvaraf man kan se, huru verk samma de moraler vanligen äro, som gifvas från skådeplatsen. En viss man, Spelare till profession, men för öfrigt af icke obetydlig rang i samhället, hade en afton varit på Spektaklet och sett en representation af *Spelsjukan*, i sällskap med sin son, hvilken han nödgat att följa sig dit. Denne yngling hade en ännu häftigare böjelse för spel än Fadren, men förstod icke den konsten att tvinga lyckan, och det var således att befara, att han skulle på spel förstöra allt hvad Fadren genom spel förvärfvat. Till förekommande af en sådan olycka ville Fadren göra allt spel för honom förhatligt och fruktansvärdt, och förde honom således med sig till Kongl. Mindre Teatern, för att visa honom spelsjukans rysliga följder. För sin egen del var han för gammal, att låta sådant der verka på sig, och visste nog, att det på en stadig man ej kunde göra något intryck; men han trodde icke, att ungdomen i

vår tid skulle vara nog härdad för att motstå så kraftiga lärdomar. Ynglingen fordref emedlertid vid Fadrens sida sina strafftimmar så nöjsamt han kunde, nickade åt sina vänner och bröder på paterren och amfiteatern, lorgnerade de tårfulla sköna i logerne, och applauserade åt en tågstump, som föll ifrån taket ned på Teatern. Vid utgåendet skildes Fadren ifrån Sonen, sedan han ännu en gång bedt honom lägga väl på hjertat hvad han sett och hört, och taga sig till vara för en så ryslig ändalykt, som drabbat Beverley. Sonen lofvade komma väl ihåg alltsammans, för att få snart slut på predikan, och derefter skyndade han sig i fullt sporrstreck till ett spelhus, der han hoppades i afton få ressurs för allt hvad han förut tappat. Han hade nemligen alltid tillförene haft mycket litet pengar att spela med, och endast den omständigheten tillskref han sin förra otur, emedan han aldrig kunnat våga något betydligt. Nu hade han på sig en stor summa, som han formiddagen uppburit för sin Fars räkning, en spelfordran som Fadren skickat honom att inkassera, men som han behållit, under föregifvande att den ej kunde utbekommas förr än morgonen derpå. Hans mening var utan tvifvel, att då lemna åt Fadren hela den honom tillhöriga summan, men förut ville han med dessa penningar vinna en lika stor summa för sin egen räkning. Det var ju lösligt att åtminstone göra ett försök, och hans Far hade ju deraf ingen skada, utan tvertom den nytta, att han på lång tid kunde slippa underhålla sin son. Han gjorde således det löfliga försöket, och det slog så ut, att han inom ett par timmar förlorade alltsammans, både sin Fars penningar, och sina egna dem

han redan ägde uti inbillningen. Denna fatala mötgång väckte likväl ingen lust hos honom, hvarken att hänga eller dränka sig, hvarken att ta forgift eller skjuta ihjäl sig; utan han gick sakta hem och lade sig, visserligen något orolig, men dock i den säkra förtröstan, att det en annan gång skulle lyckas för honom bättre. Hans Far hade emedlertid äfven å sin sida begifvit sig till en Spelklubb, som han plägade hvarje afton besöka, men der han infann sig denna gången något senare än vanligt, emedan han varit hindrad af den angelägna omsorgen, att varna sin son för faran att gå på Spelklubbar. Han gjorde likväl bättre affärer än Sonen, åtminstone i början, men jag vet ej af hvad händelse någon utaf sällskapet märkte ett litet oskyldigt kunstgrepp, som han brukade för att corrigera den otrogna lyckan. Första följden häraf var den, att han blef utkastad, och den andra, att han dagen derpå såsom vanhedrad nödgades taga afsked från sin tjänst. Man påstår, att detta Fadrens missöde gjorde ett sådant intryck på Sonen, att han sedan alldeles icke kunde förmås att spela förr än 3 veckor derefter. Den som ej vill tro, att denna historia är sann, måste likväl medgifva, att den är nog sannolik.

Men hvad som är både sant och visst, fastän löjligt, är att flere beskedliga män, som älska kort öfver allt i verlden, icke våga att se den nya pjesen *Spel-sjukan*, af farhåga att den skulle göra en så stark verkan på dem, att de måste upphöra att spela. Och som detta är deras enda nöje här i lifvet, så vilja de naturligtvis ej riskera att förlora det. Huru bestörte skulle de icke bli, om de oförmodadt fingo se den

fruktade pjesen, och sålunda förnimma, att det endast varit en panisk forskräckelse som intagit dem!

Till ett ytterligare bevis på den underbara verkan af samma pjes. tjänar följande händelse, som skall tilldragit sig på ett visst ställe i Tyskland. Pjesens öfversättare hade efter första representationen fått af Teater-Direktören 50 R:dr Conventionsmynt såsom Honorar. Men som denna summa icke var tillräcklig till uppfyllandet af hans många hehof, så gick han samma qväll på ett spelhus, i hopp att fördubbla den, hvilket också verkligen lyckades, så att han kom hem med 100 R:dr. Men då han nu på nytt öfverräknade allt hvad han behöfde, fann han att, för att hafva fullt opp, måste han ännu en gång fördubbla summan. Han gick derfore tillbaka, och spelte bort alltsammans.

Något dylikt berättas om en annan ruinerad spelare. I sin fortviflan skref han en bok, hvaruti han deklamerade mot spel, såsom den afskyvärdaste af alla menckliga uppfinningar, och framställde alla de olyckor, som härflyta deraf, på det mest öfvertygande sätt. Hans bok var skrifven med mycken styrka, och hade stor afsättning. Efter någon tid skickade hans Bokhandlare till honom en betydlig summa såsom Honorar. Innan qvällen var den bortspelt.

På *SOFROSENE* för innevarande år, hvaraf en Nummer utkomme, hvarje Lördag, kan prenumereras i Utter & Comp:s Bokläda med Två Riksd. 24 sk. Banko.

Tryckt hos FR. CEDERBORGH & Comp.

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

STOCKHOLM DEN 29 APRILL 1815.

Förtrollningen.

En sanfärdig Fé-Saga.

Det var en tid, då inbillningskraften och fantasien utöfvade större makt öfver menniskorna, än förståndet, och ingen historia, ingen dikt, gjorde något intryck, så framt den ej hänviste till högre krafter än de naturliga. Denna tid är förbi. En historia t. ex., som då väckte det lifligaste intresse, skulle nu af många anses med åtlöje, eller åtminstone liknöjdhet. Det är icke en sådan jag ämnar berätta. Den förtrollning jag här vill omtala, är så verklig och med så naturliga medel åstadkommen, att det kallaste förstånd ej skall deruti finna något otroligt.

Lovisa och Carl voro uppföstrade tillsammans, och både genom sin egen böjelse och sina föräldrars val bestämde till hvarandras följeslagare genom lifvet. Vid 15 års ålder blef Carl skickad till Akademien, att fullborda sina studier. Han dröjde der i fyra år. Då han återkom, fann han sin Lovisa ännu lika öm, lika trogen, men han märkte en viss skygghet, som

beständigt jagade henne ifrån honom, så ofta kärleken tycktes vilja närma henne. Både han och beggaderas anhörige tillskrefvo detta likväl endast den jungfruliga blygsamheten, som numera hos henne börjat vakna, och gjorde således intet afseende derpå. Efter några få månaders hemmavaro måste Carl åter resa. Hans naturliga fallenhet gjorde honom till Bildhuggare. Han begaf sig till Rom, för att fullkomna sin talang. Efter 3 års visande i denna konsternas fosterbygd, återvände han till fäderneslandet. Här vann han inom kort tid både anseende och förmögenhet. Han önskade nu att blifva forenad med sin älskarinna genom äktenskapets oupplösliga band. Hans föräldrar samtyckte dertill med nöje, äfven hennes anhörige mottog med glädje ett så godt tillbud; endast hon sjelf kunde ej förmås att gifva sitt bifall. Man förundrade sig så mycket mer deröfver, som hon ännu syntes älska honom, och ej uppgaf någon orsak till sin vägran. Förgäfves frågade man henne derom; hon svarade blott, att hon aldrig ville gifta sig med hvem som helst. Ändtligen efter en lång strid, efter många böner af honom sjelf, hans anhörige och hennes egna, samtyckte hon, men med synbar motvilja, till den forening som skulle stadfästa hennes lycka. På sjelfva bröllopsdagen var hon utomordentligt nedslagen, och kunde med möda återhålla sina tårar: aldrig skedde något giftermål under bedröfligare utsigter. Emedlertid började hon efter några veckors förlopp blifva mera lugn, och ett halft år senare syntes hon nästan hafva forgätit sin hemliga oro, visade sig till och med munter som förr, och yttrade ofta, att hon för det närvarande kände sig ousägligt lycklig. Men detta lugn,

denna munterhet, denna sällhet voro, innan man visste ordet af, i en blink forsvunne. Oförmodligen fann hon sig vara i välsignadt tillstånd, och denna upptäckt satte henne i en fortviflan, som var för mycket öfverdrifven att kunna tillskrifvas någon vanlig eller naturlig räddhåga. Man bestormade henne från alla sidor med föreställningar och frågor, och efter någon svårighet fick man ändtligen veta den egentliga anledningen till hennes forra oro och nuvarande fortviflan, som hon ej fann värdt att dolja längre, sedan den forskräckliga händelsen, som hon befarade, verkligen inträffat.

Lovisa hade i sina första ungdomsår dels läst, dels hört berättas en mängd af dessa vidunderliga historier och sagor, som den lilliga känslan hos barndomen omfattar med så mycket välbehag, men hvilka det kallare förståndet sedermera fördömmar såsom orimliga. Dessa sällsamma berättelser, som hos de flesta människor lemna föga intryck qvar, och blott på de känslofulla verka mera kraftigt, hade fäst sig i hennes själ, och ökat hennes naturliga benägenhet för svärmeri till en sådan grad, att hon ansåg de obetydligaste händelser, som träffade henne, för verkningar af vissa gynnande eller fiendtliga Féers tillgifvenhet eller hat. Ett sådant svärmeri är ovänligt i våra upplysta tider, jag medger det; men likväl kan det existera, och har verkligen existerat, som flera exempel intyga, och deribland det närvarande. Just genom denna svärmande tro på osynliga makter var Lovisa blottställd för den faran, att bedragas af hvar och en, som visste begagna sig af hennes lättrogenhet och förvilla hennes för-

stånd; men att förvilla hennes hjerta och dygd, stod hvarken i menskliga eller öfvermenskliga varelsers för-måga. Ty ehvad man må säga, är tron på det öfver-sinliga, om ock svärmande och vidskepplig, alltid det säkraste värn för en qvinnas dygd, långt säkrare än det kallt öfvervägande förnuftet. Lovisa hade bevist det genom sitt eget exempel. Hon var mycket skön, så ovanligt skön, att hon ej kunde visa sig utan att straxt fasta alla människors uppmärksamhet. Naturligtvis måste det vara smickrande för en qvinna att erhålla en sådan allmän beundran, men denna beundran, ådrager henne likväl alltför många faror och olägenheter, i synnerhet om hon är fattig och af mindre härkomst. Så förhöll det sig med Lovisa. Knappt hade hennes skönhet blifvit ryktbar i Staden, innan hon blef ett mål för alla vällustingars täflan. Man hade alldeles intet tvifvelsmål, att hon ju kunde vinnas; det var blott frågan, hvem som skulle få henne först. Och då de alla omsider funno sig be-dragne i sina förhoppningar, må man ej tro, att de blygdes öfver sina misslyckade försök. Nej långt der-ifrån, de gjorde narr af hennes dumhet, kallade henne en enfaldig gås, som högmodades öfver ett sådant lappri som den lumpna oskulden, för det hon ej visste något bättre, och sade slutligen, att hon förtjente ej, att man gjorde sig besvär med henne. Blott en enda af hennes tillbedjare var mera ihärdig. Han förtrot det ovanliga motstånd, som mötte honom, och beslöt att försöka allt för att öfvervinna henne. Han be-tjente sig till den ändan af en viss gammal Fru, som han lofvade en stor belöning i händelse af framgång. Men med all sin illslughet kunde denna Fru ingen-

ting uträdda. Lovisa hade ifrån början ansett henne för en verklig trollpacka, det hon i sanning ej var olik, och utan att gissa hennes rätta afsigter, endast af fruktan att hon skulle vilja på något sätt förtrolla henne, hade Lovisa alltid undvikit henne med yttersta sorgfällighet. I harmen öfver sitt bedragna hopp om den stora belöningens erhållande, ville trollpackan åtminstone hämnas sig med att skrämma Lovisa, hvars svärmeri var henne bekant. Hon sade derföre en dag helt plötsligen till henne, i det hon lade sin hand på hennes hufvud: Du djerfva, som föraktar mig, vet ditt straff; du skall aldrig framföda något annat barn, än ett missfoster, och ingen annan skall kunna lösa denna förtrollning, än en man som själf är ett missfoster.

(Forts. o. a. g.)

Dramatik.

Den 19 Aprill uppfördes på Kongl. Stora Teatern för första gången *Det hemliga Aktenskapet eller Engelska inbrottet i Skottland*, Pantomimballett i 2 Akter. Egentligen kan detta slag af Skådespel icke räknas till den Dramatiska Litteraturen, och ehvad förbättringar man deruti må tro sig göra, skall det alltid behålla en viss likhet med Marktschreyares och Lindansares Harlekinader. Åtminstone tviflar jag, att det någonsin kan få ett sant Dramatiskt värde. Pantomimen var hos de gamla Romarne, likasom hos oss, en konst att genom dans uttrycka alla själens rörelser och känslor, och denna konst bragtes af dem efterhand till stor fullkomlighet, men det som väsendtli-

gen skilde deras Pantomim ifrån vår, var att hos dem blefvo de Lyriska stycken, som genom dansen uttrycktes, tillika sjungne af en annan, hvaremot vår Pantomim saknar allt annat uttryck, än genom de rytmiska åtborderne. I senare tider hafva Fransoserne, i tanka att föradla detta Skådespel och göra det värdigt en finare Allmänhet, sökt att gifva det en allvarsam och någon gång till och med Tragisk riktning; till den ändan hafva de bemödat sig att affila den ursprungliga råheten, förjagat det gröfre skämtet, och slutligen alldeles uteslutit Harlekins-rollen, som likväl här tycks vara så outhärlig. Om de genom nämnde förbättringar verkligen lyckats att gifva detta slags Skådespel den upphojning, som de åsyftat, vill jag lemna derhän; men visst synes mig vara, att de misskännt dess rätta art och systemål, då de gjort det allvarsamt i stället för komiskt, och foljden har varit, att det blifvit tråkigt, i stället för roligt. Allvarsamheten i detta Skådespel blir alltid något tvetydig, emedan det taktmässiga i alla rörelser och åtbörder i sig sjelf innebär något löjligt, och är liksom en ofrivillig karrikatur öfver den allvarsamma foreställningen. Bäst hade utan tvifvel varit, att låta detta slags Skådespel forblifva inom den gräns, utom hvilken det aldrig skall kunna åstadkomma ett allmänt intresse, eller fornöja någon annan än den, som har mer sinne för den utmärkt talangen hos en särskilt Virtuoso, än för det sammanstämmande intrycket af ett konstverk i det hela. Man hade ändå kunnat gifva det en viss polure, och om man så velat, upphöja det ända till likhet med den högre Komeden; men man borde aldrig ryckt pantomimen ifrån sin ursprungliga bestämmelse för det komi-

ska. I öfrigt kan det icke nekas, att Fransmännen hafva åtskilliga stycken af detta slag, som verkligen äga en viss fortjenst. Till och med några af deras allvarsamma Pantomimer, i synnerhet de hvartill ämnet är taget ur gamla Mythologien, äro sammansatte med så mycken smak, ledighet och behag, att de synas kunna väcka och underhålla en bildad Allmänhets uppmärksamhet ända igenom. Men deribland kan ingalunda räknas den på Kongl. Stora Teatern sist uppförda Pantomim-Balletten af Herr Aumer, som utan tvifvel är en af de sämsta i sitt slag. För att bedömma ett sådant Skådespel som detta efter Dramatiska regler, gifves blott ett enda sätt, det är att föreställa sig detsamma såsom planen till ett verkligt Teaterstycke. Om man nu vill på det sättet betrakta ifrågavarande Pantomim-Ballett, så lemnar jag åt hvar och en att dömma, hvad för en pjäs det skulle blifva, som vore hyggd på denna plan. En sådan pjäs kunde likväl genom dialogen få mer eller mindre intresse; men Pantomim-Balletten, som blott framvisar en i alla afscenden tom plan, kan omöjligt annat än väcka lednad.

Mode-nyheter.

Enligt de nyaste underrättelser från Paris, som dock ej gå längre än till början af denne månad, var den hvita färgen på hattar redan då nästan alldeles ur modet. Fruntimmerna i Paris, såsom goda Bonapartister, hade åter börjat bruka flerfärgade hufvudbonader och klädningar. Dock voro, till hattar, grönt och rosenrött ännu de allmännast brukliga färgerne. Om denna politiska mode-förändring nödvändigt bör

tjena till rättesnöre för Fruntimmerna i andra länder, lemnas till deras eget bepröfvande. Jag tror ej, att våra Fruntimmer vilja så försaka all sjelfständighet i sin klädsel, att de följa politikens bud i ett dylikt fall. Jag hoppas tvertom, att de i öfvermorgon, den i Maj, skola på Djurgården visa prof af sin egen smak och uppfinning genom sådana nya hufvud-prydnader, som ej äro härnade efter någon Fransk costume. För att emedlertid gifva tillfälle att bedömma skillnaden, vill jag af de nyaste moderne i Paris nämna ännu följande. Utom gröna och rosenröda brukas äfven blåa hattar, af samma färg som blåklint. De så kallade *Capotes*, hvarom förut är talt, brukas nu mest gröna. Både dessa och andra hattar äro ofta garnerade med en rad bandremsor, eller ock med mycken-rynkning i kanten. Eljest brukas också mycket krusflor eller taft, utskuret i små uddar, till att garnera både kullen uppomkring och kanten af skärmen. Lilas band på gröna eller ljusgula hattar ser man mycket, men inga hattar som äro helt och hållet lilas. De så kallade Skottiska Schaletterne, som brukas på hufvudet, äfvensom Skottiska band, äro icke sällsynta. På somliga hattar brukas en sådan Schalett af slätt tyg, garnerad med blonder. Till promenadhattar nyttjas ännu de svarta Sammetshattarne; men en del af skärmen består af Tyll. De blommor som mest brukas, äro liljor, hyacinter och heliotroper; derefter komma jonquiller, narcisser och hvita törnrosor.

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

 STOCKHOLM DEN 6 MAJ 1815.

Om Krigsguden.

De Gamles Krigsgud, hos Grekerne kallad Ares, hos Romarne Mars, föreställes såsom vild, häftig och osty-
 rig. Hans mod och tapperhet voro endast ett blindt
 öfverdåd, utan all öfverläggning, utan all krigskonst,
 hvarföre han ock vid alla tillfällen blef öfvervunnen
 och fick lida förödmjukelser. Om man i vår tid vil-
 le likna en General vid Krigsguden Mars, vore det
 att göra honom en alltför slät kompliment. Till och
 med för de mindre Officerarne är, efter den förän-
 dring krigskonsten på senare århundraden undergått,
 köld, kloket och rådighet nödvändiga egenskaper.
 Knappt den gemena soldaten får äga den obändiga
 tilltagsenhet, den ötyglade häftighet, som tillhör Krigs-
 guden. Minerva deremot kan med fullt skäl kallas
 det nyare krigets Gudinna, emedan hon föreställes
 såsom begåfvad med alla de egenskaper hvilka utmär-
 ka våra störste Fältherrar. Hon var just motsatsen
 af den öfverdådige Mars. Vishet, öfverläggning, åter-
 hållsamhet och krigserfarenhet utmärkte alla hennes

bedrifter. Hon var derföre i beständig strid med Krigsguden, och ömsom med godo, ömsom med våld, återhöll honom när hans häftighet bortförde honom. Men som hon ej kunde vara beständigt tillhands, ådrog han sig, som sagdt är, ofta smålek och alla slags ledsamheter. Den enda egenskap, hvaruti han syntes öfverträffa hvar och en annan, var den att han kunde skröka som tiotusen man. Också, när han en gång blef sårad, skrek han förfärligt. Vid alla tillfällen var han den, som först angrep, och hans enda traktan var den, att åstadkomma oenighet, för att få bryta ut emot dem som voro ringare än han. En gång råkade han på det sättet i strid med två söner af Hafs-Guden Neptun, hvilka, så stor Gud han var, likväl togo honom till fånga, slogo honom, och kastade honom i fängelse, der han visserligen funnit sin död, så framt icke en annan Gud, utmärkt genom sin klokhet, rådighet och vältalighet, hade befriat honom derifrån. Genom dylika ovisa och öfverilade företag ådrog han sig både Minervas och Jupiters vrede, hvilka ej kunde gilla hans öfverdåd, och då han blef anklagad för sina vilda utbrott, hade Jupiter intet medlidande med den ostyrige Krigsguden, utan förviste honom ifrån Olympen, i tanka att förbättra honom, om möjligt vore. För dem af mina Läsarinnor, som ej bättre känna Mythologien, torde det förefalla oväntadt att finna på sådant sätt afskillrad den Guden, som de ansett vara ett mönster för alla krigare. Jag får således, på det ingen må betvifla sanningen af denna teckning, eller anse den för egen uppfinning, hänvisa till hvilken Mythologi som helst, der Mars är beskrifven. Öfverallt skall man

finna, att det icke är han, utan Minerva, som en Krigare i vår tid bör taga till efterdöme. Det är för att rätta en irring, hvilken hos många Fruntimmer i detta fall äger rum, som dessa anmärkningar blifvit här införde.

Guldmakaren.

En Historia från 17:de Seklet.

För icke lång tid sedan var Guldmakeriet ännu i stort anseende. Konungar, Ministrar, högre och lägre, läto deraf förleda sig. Det var ett säkert sätt att göra lycka, eller mista hufvudet. En af dess Adepter, vid namn Noël Pigard, äfven kallad Dubois, var för vid pass 200 år sedan mycket ryktbar i denna väg, men måste slutligen med sitt hufvud betala den ofta alltför lätta konsten att bedraga Konungar. Han hade först lärt Kirurgien, derefter varit Kammartjenare, Capuciner-Munk, tre gånger affallit från Katolska Religionen, och åter antagit den, gift och skild från sin hustru, och slutligen uppträdt såsom en man, initierad i alla Naturens hemligheter. Nu ville han ej längre agera i smått. Kardinalen Richelieu var den förste han ville bedraga med sin föregifna konst. Han lät anmäla sig hos den allsmäktige Ministern genom den ryktbare Pater Joseph, under den blygsamma titeln af *Frankrikes Räddare*. Enligt sitt löfte skulle han genom kemiska processer uppfylla den Kongl. Skattkammaren. Första försöket gjordes i Ludvik XIII:s egen näryaro. Man upptände eld i en ugn, och satte en degel på elden. Dubois lät gifva sig muskötkulor, hvilka han kastade i degeln, jemte några krutkorn, hvarefter han betäckte alltsammans med

aska. Efter en stund bad han Konungen sjelf blåsa bort askan med en pust. Ludvik XIII gjorde det med så mycken häftighet, att alla närvarande, till och med Drottningen, fingo aska i ögonen. Ändtligen syntes en guldklimp. Konungen, utom sig af förtjusning, omfamnade Dubois, upphöjde honom i Adeligt stånd, gjorde honom till President för Franska Skattkammaren, och lofvade Kardinals-hatten åt Pater Joseph. Forsöket förnyades efter ett par dagar med samma framgång; men härmed upphörde nderverket. Kardinalen, som åstundade icke mindre än 600,000 Livres i veckan, ville att Dubois skulle arbeta i stort. Denne begärde någon tids uppskof, hvarefter han ändå ingenting uträttade. Nu började man fatta misstankar; han sattes i fängelse. En Kommission utnämndes, för att börja process emot honom, och han anklagades för trolldom, på det ej Kardinalen Richelieu skulle hafva den skammen att vara bedragen af en skälm. Dubois nekade länge, och utbad sig att få göra ännu ett försök; det bifölls, men försöket lyckades ej; slutligen tvingades han genom torturen till bekännelse, tillstod alla sina skälmstycken, blef dömd till döden, och i Juni månad 1637 aflifvad.

Anekdot.

Den Engelske Poeten Dryden var, såsom andra sina likar, något satirisk, och i folje deraf ofta blottställd för ledsamheter. I sitt poem Absalon och Archilopel hade han, under allegoriska namn, på ett mindre fordelaktigt sätt tecknat några Herrar, som deltagit i Hertigens af Montmouth uppror. Hertigen af

Buckingham, som ville känna igen sig i ett af dessa porträtter, beslöt att taga en, som han sjelf tyckte, ädel hämd. Han kallade Poeten till sig, och gaf honom först några käpprapp för sin *oforsigtighet*, och derefter en børs full med guld för sin *qvickhet*. Till och med efter sin död hade Dryden ett besynnerligt äfventyr. Han hade ej lemnat det minsta efter sig till sin begrafning. Lord Halifax och Biskoppen af Rochester åtog sig därför att begrafva honom på sin bekostnad. Den dagen som hertill var utsatt, i det samma processionen skulle börjas, kom Lord Jeffries, son af Stor-Kanslern, händelsevis att gå förbi, åtföljd af några andra dagdrifvare, öfverlastade likasom han. Han efterfrågade straxt hvem man skulle begrafva, och då han hörde att det var Dryden, härmades han öfver att en så stor Poet skulle få en så usel begrafning, och förklarade att han ville sjelf åtaga sig omsorgen om alltsammans, och påkosta 1000 Pund Sterling på hans begrafning. Tillika befallde han sitt folk att straxt mottaga liket, och nedsätta det hos en som brukade mot viss betalning bestyra om begrafningar, samt tillsade denne att afvakta hans order. Emedertid hördes på flere dagar ingenting vidare utaf, hvarföre mannen, som hade fått liket i sin vård, gick till Lord Jeffries och frågade hvad han skulle göra. Lorden gjorde narr af honom, och visade honom på dörren. Å andra sidan hade Lord Halifax och Biskoppen af Rochester naturligtvis blifvit stötta, och ville ingen vidare befattning hafva med begrafningen. Den karlen, som hade mottagit liket, hotade då att kasta det ut på marken, och genom en sjelfsväldig ynglings kitslighet och nycker, hvilken, i förtrostan på sin

Fars betydhet, trodde sig kunna våga allt, hade således Dryden, i stället att få en hederlig begrafning, blifvit en spis för roffäglarne, så framt ej hans vänner föranstaltat om en subscription, som utföll så rikligt, att han icke allenast blef med ståt begrafven, utan ock en minnesvård i Westminster-Kyrkan åt honom upprest. Detta tilldrog sig år 1701. Hundra år senare hade ett sådant sjelfsvåld säkerligen ej blifvit ostraffadt; det minsta hade varit, att upphofsmanen dertill blifvit tvungen att uppfylla sin åtagne förbindelse. Numera torde det vara få Länder i Europa, der det kan gå an, att så öfverdådigt som förr gäckas med allmänna omdömet, eller att uppenbart trotsa hela massan af folket. Hvilken märkvärdig skillnad i detta afseende ett enda Sekel åstadkommit; vittna dagens både stora och små händelser,

Mode-nyheter.

Den 1 Maj var i år ovanligt vacker, folksamlingen på Djurgården utomordentligt talrik, och Fruntimmerna i allmänhet grannare klädda än förut, i synnerhet på hufvudet. Dock såg man ingen ny eller egen form på hattar; de flesta voro af den sist vanliga formen. I anseende till färgen var blått rådande, förnämligast ljusblått och mellanblått eller blåklintsfärg; hvita hattar med blåa eller blåa och hvita plymer, eller blåa band, eller blå garnering, voro otroligt allmänna. Flera hattar voro af hvit Epingle med blåa ränder och hvita plymer med blåa kanter. Näst derefter var rosenrött och chair de allmännaste färgerne. Några gula hattar syntes äfven. För öfrigt såg man icke män-

gå hattar med blommor, men deremot en utomordentlig mängd med plymer. Så mycket om moderna i Stockholm.

I Paris har Lonchamps-promenaden, den 25 Mars, som är svarande mot den 1 Maj hos oss, varit mindre vacker. Det var kallt, regnade och blåste. Fruntimmerna voro till större delen klädda i pelsar; och få bland dem hade ännu sommarhattar. De unga Herrarne voro till största delen i stöflor, hvilket eljest är ovanligt, om vädret är vackert. Hvilken som är den moderna färgen på frackar för i år, är ännu icke bestämdt. I allmänhet äro dock enfärgade kläden på modet, och man ser få, som äro melerade. De unga Herrarne bruka lockar på tinningarne likasom Fruntimren; halsduken knuten i en ros med långa nedhängande ändar; hatten borstad med en våt borste, så att den är slät och glänsande.

Enligt de nyaste Franska Mode-Journalerne, äfven formen på Fruntimrens hattar ännu densamma. Kullen är aldrig hvälfd, och merendels lika hög, som skärmen är bred. Det som äfven kan anses för allmänt, är att både kullen och skärmen äro garnerade i kanten. En stor del garneringar bestå i band, som äro rynkade i stora veck, eller i bisvärmar. Utom dessa garneringar, äro ofta på skärmen och kullen fem eller sex sådana rynkade band. Lilas rynkor på grönt och på jònquille - gult äro mycket på modet; äfven brukas de på hvita halmhattar. Bisvärmar af krusflor äro nu mindre allmänna; i stället brukas de af Tyll. Citrongula hattar med lilas rynkade band och en stor blonde ser man ofta. De Italienska halmhattarne äro prydd med

stora blomsterqvastar, helst liljor. På många tygshättar ser man en stor qvast af violer, och ett snöre utaf samma blommor, som hänger ihop dermed. Bland de nya blommor, som nu brukas, är en stor ljusgul blomma i form af en kalk, och hvars talrika blomblad äro aflånga och slutas i en spets; äfven ett slags små ponsoröda blommor, som äro aflånga och likna små horn. Moderna blommor äro eljest nu penséer, utan blad; och eterneller, blandade med tornrosblad. Schalletter af gaze, och band af gaze med rosenröda och hvita, lilas och hvita, gröna och hvita, blåa och hvita ränder, äro de modernaste; äfven andra band hafva dylika ränder, de äro mycket breda, och mest nuancerade på hvit botten. Halm brukas mycket litet till hattar. Ätminstone äro sjuåttondelar af hatten utaf tyg. Detta tyg är krusflor, och stundom det så kallade *Gros de Naples*. Sådana hattar äro merendels paillegula och gröna, lilas och hvita, lilas och jonquillegula. I allmänhet märker man en stor osäkerhet i modefärgerne, sedan de nyaste politiska förändringarne i Frankrike.

I de moderna Chäsarne eller Carriclerne i Paris, *Bokeys* kallade, är sätet icke jemnhögt, utan formerar likasom två säten, ett högre och ett lägre. Ibland är det Kavaljeren, som sitter på det högre sätet, och han kör då alltid i sträckande galopp, under det att Damen sitter hopkrupen på det lägre sätet, och sveper sin Schal öfver hakan och ända upp öfver ögonen, för att undvika blåsten och dammet. Stundom återigen sitter Damen på det högre sätet, och sträcker fram sina fötter, och visar sin klädning, sin schal och sina charmer. Kavaljeren sitter då på det lägre sätet, och låter tömmarne ligga lösa på hästen, som går fot för fot.

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

STOCKHOLM DEN 13 MAJ 1815.

Fjädrarne.

En Fabel.

I gamla verdens dagar hade Fäglarne i Norden upprättat en egen Republik. De lefde der i lång tid enlige, förnöjde och lycklige, och trodde ej att granbare fåglar funnos i verden, tills några af deras kamrater, som besökt främmande länder, hemkommo prydde med Strutsens, Hågerns och Påfågeln's fjädrar, korteligen med alla Söderns gränlåter. Straxt blef i den Nordiska Republiken en allmän rörelse och täflan. Hvar och en ville pryda sig med de nya fjädrarne. Hanarne och honorna voro lika fåfänga. De uppoffrade allt, för att få en liten fjäder af Strutsens eller Hågerns vingar, att sätta på hufvudet. De tyckte, att då Naturen nekat dem sjelfva en så grann beklädnad, vore det åtminstone billigt, att de fingo låna utaf de andra, som ägde ofverflöd deraf. Derför tågade hvart år hela skaror af dem till Södern, för att forskaffa sådana gränlåter både åt sig sjelfva och åt de hemmavärande. De gäfvos i stället åt Söderns fåglar en del af sin föda; ty de ville heldre svälta än

vara utan de främmande fjädrarne. Så förflöto många år, och begäret efter denna gränslåt tilltog beständigt. Hvar och en ville öfverträffa den andra i antalet och prakten af de fjädrar man bar på hufvudet. Man var ej mera nöjd med en enda fjäder; det fordrades ett halft tjog, och det var icke långt ifrån, att man velat blifva Struts hel och hållen. Split och oenighet, afundsjuka och hat, girighet och slöseri, falskhet, list, bedrägeri och allt ondt togo öfverhanden i det förr så lyckliga samhället. Då sammanträdde de visaste i Republiken, för att öfverlägga, huru detta onda skulle botas, samt lugn, enighet och sällhet återställas. De vidtogo straxt den första utväg dertill, som framställde sig, neml. att rent af förbjuda allt det som varit upphofvet till olyckan. Om de gjort det utan ensidighet, så hade de kanhända till en del vunnit sin afsigt. Men då de förbjödo hvar och en, icke allenast att begifva sig till Södern för att hämta fjädrar och andra gränslåter, utan ock att nyttja dem de redan hade, så gjorde de undantag derifrån för sig sjelfva. De ville gerna afhålla andra från ett förderligt öfverflöd, men de ägde ej nog styrka att försaka det för sin egen del. Intagne af de granna fjädrarnes fåfånglighet, kunde de ej formå sig att aflägga dem sjelfve. För att vinna ett nödvändigt medhåll, tillstodde de således småningom alla hanar att bära dem som förut, och det var slutligen honorna allena, som deras nyttjande blef förment. De åberopade till stöd för denna anstalt Naturens egen inrättning, som gifvit hanarne af nästan allä djurklasser ett ståtligare utseende och grannare fjädrar, än honorna. Men honorna, som ej öfvertygades af dessa skäl, blefvo

högligen uppbragta öfver den orättvisa som skett dem. De ville alltför ogerna afsäga sig bruket af sina älskade gränläter, och allraminst ville de ensamna göra en sådan uppoffring. Att sjelfva beröfvade all prydnad, se hanarne höljde med gränlåt, det var mer än de kunde fördraga. De samlade sig derföre i ett Hemligt Råd, och öfverlade, hvad parti de skulle taga. Några af de häftigaste ibland dem föreslogo, att man skulle med gemensam makt anfalla hanarne, och rycka de främmande fjädrarne af deras hufvud, hvarvid det ej kunde skada, om en del af deras egna följde med. Andra trodde, att man kunde taga en mindre uppenbar men säkrare hämd, om man i all tysthet förvandlade dessa granna fjädrar, hvaröfver de så mycket högmodades, uti gyllene tuffjädrar. Men pluraliteten ogillade begge dessa förslag, det ena såsom för våldsamt, det andra såsom vanhederligt; ty Nordens Fågla-Republik hade ännu känsla för hedern, och det främmande gränlåtsbegäret hade allthittills ej förmått utrota denna känsla. De klokare och fogligare tillstyrkte då, att öfvergifva all tanka både på hämd och motstånd, och försäkrade, att om man blott i början tåligt underkastade sig förbudet, skulle det innan kort af sig sjelf förfalla. Detta råd blef antaget, och foljden visade, att det var det bästa. Efter ett par år, sedan förbudet blifvit någorlunda föråldradt, började man helt småningom åter nyttja de granna fjädrarne, som man emedlertid sorgfälligt förvarat, först blott vid utomordentliga tillfällen, men snart vid alla möjliga, och slutet var, att de blefvo långt mera allmänna än någonsin förut. Ifrån den tiden blef i Fåglarnes Republik aldrig mer

fråga om något förbud att pryda sig med främmande fjädrar.

Litteratur.

Journal för Animal Magnetism, af P. G. Cederschjöld.

(Fortsättning.)

{*Rättelse.* I N:o 15 af detta Blad står: De nya magnetiska försök, som flere af våra m. m. men bör läsas: De nya magnetiska försök, som en af våra erkänt skicklige och berömde läkare, Doktor Cederschjöld, nyligen här företagit, m. m.

De af Författaren i detta Häfte beskrifne sjukdomshändelser, der han använt Magnetismen, äro sju. Den första patient, på hvilken han försökte dess verkan, var en ung flicka af 20 års ålder, som redan i flera år hade lidit af beständig värk eller stygn i bröstet, med åtföljande svår hosta och heshet, och som, efter långvarigt men fruktlöst användande af alla vanliga läkemedel, förlorat hoppet att kunna vinna någon verklig förbättring. Det var den 25 Oktober 1814, som han, enligt sitt eget yttrande, började för första gången utöfva den förunderliga konsten att medelst händers påläggning bota sjukdomar. Sedan magnetiserade han, under denna och följande månader, ännu 14 gånger samma flicka, och hade den tillfredsställelsen att straxt inom de första dagarne se hennes plågor mycket lindrade genom Magnetismens underbara verkan. Efterhand blef hon allt mer förbättrad, och vid årets slut voro ej allenast stygn och hosta försvunna, utan till och med hela den sjukas tillstånd fullkomligt förändradt. Lynnet var glädigare, ansig-

tet lifligare, matlust och nattro, som förut alldeles saknats, återställda, och kroppen tycktes med hvar dag tilltaga i styrka. — Den andra af de tre här omtalade patienter var också en flicka af några och tjugu års ålder, som redan förut varit ett par månader under Författarens läkare-vård. Hon plågades oupphörligt af en faslig värk i ögonen, som hon förmodligen ådragit sig under trägen sysselsättning dels med kardning och väfning, dels med finare brodering, och som i synnerhet om nätterna var olidelig och betog henne all sömn. Både Författaren, och andre Läkare före honom, hade länge försökt de kraftigaste och de mest skiljaktiga medel, men utan ringaste framgång. Hennes tillstånd hade snarare derigenom förvärrats och kroppen blifvit nästan uttård. I sistl. Nov. tog äntligen Författaren sin tillflykt till Magnetismen. Den välgörande verkan deraf förspordes innan kort; matlust och nattro blefvo fullkomligt goda, kroppskrafterna återvunnos, och värken i ögonen blef lindrigare, och kunde vissa stunder till och med vara alldeles borta. Längre sträckte sig likväl ej förbättringen. Under den sjuttonde magnetiseringen höll naturen på att tillvägabringa en krisis, men saknade, som det tycktes, kraft att verkställa densamma. Den sjuka själf yttrade, under den magnetiska sömnen eller dvalan, då hon genom Magnetismens underbara verkan genomskådade sitt hufvud, att det onda vore så kringbyggt, att det knappt syntes kunna bortskaffas, hvaröfver hon utbrast i gråt. Ifrån den dagen blef sjukdoms-tillståndet oförändradt, och 34 påföljande magnetiseringar voro alldeles fruktlösa. Det onda var emellertid betydligt förbättradt, och Författaren tror, att

det kunde möjligen förhålla sig med Magnetismen, som med vissa andra Läkemedel, hvilkas verkan plär fortfara, till och med tilltaga, långt efter sedan de upphört att nyttjas. — Den tredje af Författarens patienter var en Mamsell H., 21 år gammal, som alltifrån ett halft års ålder hade haft den förskräckligaste *Fallandesot*, hvilken nästan alldeles förstört hennes kropp, och äfven på själen haft ett bedröfligt inflytande. Då Författaren blef tillkallad såsom Läkare, hade hon nyligen haft ett ovanligen häftigt anfall, var ytterst svag, och syntes nära döden. Detta var i slutet af sistl. Dec.; hon satte sjelf hela sitt hopp på *Animala Magnetismen*, och Författaren ansåg den verkliga vara det enda medel, som i så förtviflade omständigheter kunde göra någon nytta. Men då det var att befara, att all hjälp här skulle vara omöjlig, och att den sjuka till och med kunde dö, innan Magnetismen hunnit verka, så uppstod hos Författaren något tvifvelsmål, om han skulle våga använda den. "Jag insåg alltförväl (yttrar han), att om dödsfall inträffat, skulle det utan tvifvel blifvit skrifvet på "Magnetismens räkning; och jag derigenom ej allenast "ädragit mig personliga olägenheter, utan till och med "kanhända ännu mer befäst at allmänhetens fördom e- "mot detta osynliga läkemedel, hvars välgörande verk- "samhet jag så gerna hade velat offentligent ådagalä- "ga. Men länge kunde jag ej tveka. Hvad mitt för- "nuft erkände såsom enda möjligheten till en menni- "skas räddning, det ansåg jag mig ovillkorligen böra "använda, utan att bekymra mig om, hvilka följder "ett sådant företag möjligtvis kunde hafva för mitt " eget eller till och med för Magnetismens anseende".

Denna ädla försakelse, som så mycket hedrar Författarens tänkesätt, blef belönt med den fullkomligaste framgång. Magnetismens verkningar voro här ännu större och förunderligare, än i något af föregående fall. Vid sistl. Febr. månads slut var den sjuka, efter daglig magnetisering några och 50 gånger, helt och hållet förändrad, och kände sig starkare till kroppskrafterna än någonsin förr. Ifrån att vara ett lefvande skelett, hade hennes kropp börjat blifva fylligare och få en rundare form. Bröstat, som i flera år varit beständigt lidande, var nu fullkomligen friskt. Huden, som alltid varit sjuklig och liksom förtorkad, var nu hvit, fin och smidig. Med ett ord, alla olägenheter, hvaraf hon förr varit besvärad, hade alldeles försvunnit, och att de epileptiska anfallen ej mer skulle återkomma, var all anledning att förmoda.

För sanningen af dessa uppgifter äro icke allenast Doktor Cederschjolds namn och ära en borgen; de äro äfven vitsordade af alla som varit närvarande vid de anställda magnetiseringarne, och ryktet om Animala Magnetismens underbara verkningar hade redan föregått Herr Cederschjolds skrift. Dessa verkningar äro således satte utom allt tvifvelsmål, och Animala Magnetismens nytta i Medicinen synes derigenom vara afgjord. I fall Doktor Mesmer, vid användandet af sin gjorde upptäckt, hade gått lika öppet och redligt till väga, som till ex. Magnetismens nuvarande återupplifvare i Sverge, så hade denna viktiga upptäckt troligen icke blifvit i sa lång tid med förakt och åtlöje ansedd. Men omöjligt kan Mesmer frikännas från allt charlataneri. Det hemlighetsfulla,

hvarmed han höljde sina operationer, och den stora förmögenhet han samlade derigenom, bevisa nogsam, att han ej var drifven af ett rent nit för sanningen och för sin Läras anseende. Tvertom synes hans förnämsta afsigt hafva varit den, att förvärfva sig rikedomar, och sedan han vunnit detta ändamål, tillbragte han hela sin öfriga lifstid fullkomligt overksam, och obekymrad om sin Läras vidare öde. Helt anorlunda hafva hans nyare efterföljare, både i Tyskland och Sverge, förhållit sig, lika vidt skilde från den låga egennyttan, som i första början så mycket skadade Animala Magnetismens sak, och från det andeliga svärmeri, som sedermera, i synnerhet i Sverge, missbrukade den till sina egna galenskapers befordran. Den har också derföre, efter sin återfödsel, redan väckt en uppmärksamhet och vunnit ett anseende, hvarför den, utom sin inre sanning, till stor del har att tacka sina Försvarares renä och af ingen främmande afsigt förvillade nit; och män kan med visshet förutse den tidpunkt, då dess välgörande verkningar skola allmänt erkännas, och dess medicinska nytta af den mest fördomsfulle ej mer bestridas.

(Forts. e. a. g.)

Utgifvaren af detta Blad har försport, att en del Läsariinnor saknat ett bihang till Møde-nyheterna, som de förment skulle vara mera både upplysande och roande än de utförligaste beskrifningar, nemligen colorerade gravurer. För att uppfylla deras önskan i detta afseende, är han sinnad att en gång hvarje månad låta medfölja en sådan gravure, aftecknad efter den nyaste Franska eller Engelska costume. Början härmed kommer att göras innevarande Maj månad. De som ästunda att prenumerera på de i år utkommande 8 plancher, hvilkas både gravering och illumination skall blifva med all möjlig sörgfällighet verkställd, behagade i Urters Bokläda mot särskilt prenumerations-sedel erlægga Två Riksdaler Banko. Resp. Prenumeranter i Landsorterne kunna, genom samma Prenumerations-summas erläggande, på vanligt sätt erhålla plancherne tillika med sjelfva Bladet.

Tryckt hos FR. CEDERBORGH & Comp.

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

STOCKHOLM DEN 20 MAJ 1815.

Förtrollningen.

En sanfärdig Fe-Saga.

(Fortsättning och Slut.)

Lovisa hade i hundrade gamla sagor läst om Prinsessor och Fröknar, som blifvit på dylikt sätt förtrollade, och kunde således ej tvifla på verkligheten af sin egen förtrollning, ehuru hon var mindre förnäm än de. Det var derfore naturligt, att hon afskydde allt giftermål, då hon endast hade det bedräfliga vallet att antingen få ett missfoster till man eller barn. Och när hon slutligen gaf efter och gifte sig med sin älskade Carl, var det icke allenast kärleken, som övertalte henne, utan äfven det hoppet, att hon möjligen kunde slippa få barn. Nu var detta hopp tillintetgjordt, och trollpackans grymma hotelse skulle nödvändigt gå i fullbordan. Allt hvad man föreställde henne, för att taga henne ur denna inbillning, var fruktlöst. Hon förkastade all tröst, som härledes af fornuftiga skäl. Man fann då, att förståndet hos henne aldrig skulle kunna underkufva inbillningskraften, och man beslöt omsider att bota henne med heu-

nes egen sjukdom. Ty man fruktade verkligen, att barnet kunde till den grad lida af modrens starka inbillning, att det kunde få någon vanskaplighet eller något fel i sin organisation. Hennes man sammansatte derfore en historia, som gick ut på att inbilla henne, att han sjelf en gång varit förvandlad till ett missfoster, och hvarmed han hoppades att vända hennes sinne ifrån den rysliga tankan att hon skulle föda ett sådant barn. Han kunde icke säga henne, att han i sin barndom varit vanskapad, eller att han nu var det, ty af det ena såg hon, af det andra visste hon alltför väl motsatsen, för att kunna sätta tro dertill. Det var blott under hans vistande i Rom, som hon kunde tro något dylikt vara händt. Han berättade således, att en gammal förnäm Fru derstädes, som formodligen varit en trollpacka, förälskat sig uti honom, och då han ej velat besvara hennes kärlek, förvandlat honom i ett vidunder med klöfvar i stället för fötter, fiskfenor i stället för händer, en lång snabel, och hår i ansigtet. Förtviflad öfver denna ohyggliga vanskaplighet, hade han efterforskat alla möjliga medel att befria sig derifrån, och hans beslut var redan taget att, om det ej lyckades, begrafva sig i en ödemark. En natt, då han redan tänkte på att verkställa detta beslut, hade en välgörande Fé visat sig för honom, och lofvat att återgifva honom hans förra utseende, men dervid fästat ett villkor, som i anseende till hans kärlek för sin hemmavarande fästmö varit ganska svårt att uppfylla, men eljest icke så motbudande, emedan den välgörande Fé'n varit mycket väcker. Efter lång besinning hade han äntligen samtyckt att uppfylla hennes önskan, dock endast för att

derigenom komma i den belägenhet att han kunde åter visa sig för sin älskade Lovisa, på hvilken han aldrig torde tänka, så länge han var i detta förnedrande tillstånd. I ögonblicket hade hans förtrollning upphört, och glad att hafva återfått mensklig skapnad, hade han, så snart det varit honom möjligt att frälsa sig från den sköna Fén, lemnat Rom och återvändt till sitt fädernesland, sedan han genom ett medel, som han fått lära af en klok man, hindrat henne att förfölja sig på vägen dit. Emedlertid hade han aldrig vågat omtala denna händelse för sin Lovisa, emedan han visste, huru granlaga hon var, och fruktade att hon skulle hata honom för det han älskat en annan, ehuru det varit enda utvägen till hans räddning. Men nu, då han såg, huru mycket hon plågades af den föreställningen, att hon skulle föda ett missfoster, kunde han ej längre tveka, att för henne bekänna sin förbrytelse, för att ställa henne tillfreds åtminstone i det afseendet, emedan han var öfvertygad, att hennes fruktan var ogrundad, ty då han sjelf en gång hade varit ett missfoster, så hade han redan i sjelfva verket löst den förtrollning, som öfver henne var utsagd.

Denna historia, som efter Lovisas sinne var temligen rimligt sammansatt, berättade han så naturligt, gjorde så mycket omsvep, innan han riktigt tillstod sin föregifna kärleks-affär med den sköna Fén, och bad så uppriktigt sin hustru om förlåtelse för det brott han dymedelst emot henne begått, att Lovisa alldeles icke tviflade på sanningen häraf, utan syntes för en stund glömma sin föregående fruktan, för att endast tänka på den både fysiska och moraliska ful-

het, som hennes man diktade på sig. Han åter, som endast önskade, att hennes inbillning ej måtte skada barnet, var glad, att hon sysselsatte sig med andra föreställningar, som åtminstone i det afseendet ej kunde vara farliga. Men denna glädje varade icke länge. Lovisa fann snart, att om hennes man för flera år sedan hade varit ett missfoster, var han likväl nu ingenting mindre än vanskaplig, och att det tillstånd, hvaruti han så längesedan befunnit sig, icke kunde verka till hennes bästa nu för tiden; ty den förtrollning, som hon var underkastad, kunde ingen annan lösa än den, som i samma stund ännu var ett missfoster. Hon slöt häraf, att den olycka, som fordom öfvergått hennes man, på intet sätt lände henne sjelf till någon förmån, eller kunde förvandla hennes barns skapnad; och enda foljden af den uppiktade historia man berättat henne, var, att i stället för en sorg fick hon nu flera, ty dels grämde hon sig öfver sin mans fordna otrohet, dels plågades hon af en beständig fruktan, att samma Fé, som förr frälsat honom, skulle uppsöka honom ännu en gång, och till straff för det han flytt, åter försätta honom i samma ohyggliga tillstånd, som han beskrifvit, och hvaraf bilden städse sväfva- de för hennes ögon. Hon svarade derfore sin man och alla som ville trösta henne, att det fans ingen tröst, intet hopp, ingen hjälp mer för den, som förföljdes af så många fiendliga Féer som hon, och att i hvad fall som helst kunde ingenting i världen numera frälsa henne ifrån den olyckan att få ett vanskapligt barn. Man beslöt då att ej mer bestrida hennes inbillning, emedan det endast tjeute att ännu mer rotfästa den, utan sökte i stället genom forstroelset

förmå henne att glömma den, och för öfrigt lemnade man utgången åt ödet.

När tiden till hennes förlossning nalkades, ökades hennes egen ängslan i samma mån som de andras hopp. Ändtligen kom fostret i dagsljuset, och till allas bestörtning var det verkligen i högsta mätto vanskapligt. Lyckligtvis dog det inom några timmar, och Lovisa fick ej se det. Man sade henne straxt rätta förhållandet, och hon blef hvarken bestört eller ängslig deröfver. Tvertom började hon, sedan olyckan var förbi, småningom åter hämta sig, och syntes mera lugn; men hon undsflydde sorgfälligt sin man, och en dag förklarade hon i alla släktingarnes närvaro, att hon oryggligen beslutit skiljas ifrån honom, både för sin egen trygghets skull, och för att lemna honom frihet att ingå ett annat lyckligare giftermål. Man visste, huru envis hon var i dylika ämnen, och motsade henne derfore ej; men man förmådde henne till några veckors uppskof, i det hopp att under tiden påfinna någon utväg till botande af hennes sjuka inbillning. Dessa veckor gingo förbi, och hon yrkade åter på skilsmässan. Då förklarade hennes man, att han aldrig skulle samtycka till en offentlig skilsmässa, att han aldrig i något fall skulle ingå ett annat giftermål, och att om han ock måste försaka allt hvad han lofvat sig af hennes kärlek, vore han ändå nöjd, så länge han visste att hon tillhörde honom. Denna förklaring, framställd med ton och uttryck af den innerligaste kärlek, bevekta Lovisa så att hon gaf efter, och afstod från den offentliga skilsmässan. Men oförmodligen fick hon dagen derpå en biljett från sin

man, hvaruti han återkallade allt hvad han sagt, och föreslog henne att de skulle gemensamt anhålla om äktenskapsskilnad, såsom hon sjelf förut velat. Bestört öfver denna obegripliga förändring, ville hon gå till honom i hans rum, för att få veta orsaken; men man sade henne, att han stängt sig inne, och att ingen menniska fick se honom, icke en gång hans betjent, åt hvilken man lemnat biljetten genom en liten lucka på dörren. Hon bultade och ropade förgäfves; han hvarken öppnade eller svarade. Slutligen skref hon ett bref, hvaruti hon besvor honom vid allt som var heligt, att förklara henne denna gåta. Han vägrade länge, men äntligen bekände han, att samma Fé, hvilken han öfvergifvit i Rom, hade just denna natt kommit till honom i hans kammare, och dels med böner, dels med hotelser sökt förmå honom att besvara hennes kärlek, men då han enständigt vägrat, hade hon återgifvit honom samma vidunderliga skapnad, hvarifrån hon förut befriat honom, med det hånande tillägg, att han nu skulle få evigt behålla den, så framt han ej kunde med denna rysliga skapnad så alldeles förtjusa någon ung skönhet, att hon skänkte honom hjerta och allt. Detta var orsaken, hvarföre han ville skiljas ifrån sin hustru, ty han kunde aldrig mer våga att visa sig för hennes ögon, utan hans föresats var orygglig, att för alltid öfvergifva världen. Detta bref, långt ifrån att bedröfva Lovisa, uppfyllde henne med den innerligaste glädje. Hon begärde att se sin man; han vägrade i flere dagar, men äntligen kunde han ej längre motstå hennes böner. Hon blef insläppt. Hans omskapning var gjord med så mycken konst, att äfven den, som varit mindre fördomsfull än Lovisa, skulle ej kunnat upptäcka bedrägeriet. Han var i sanning ohygglig, men Lovisa, utan att gifva akt på hans utseende, omfamnade honom med en innerligare ömhet, än hon någonsin förr gjort. Han ville fly ur hennes armar, men hon föreställde ho-

nem, huru lyckliga de voro att kunna lösa hvarandras förtrollning. Följden var, att han samma natt återfick sin rätta skapnad, och hon efter 9 månader framfodde en flicka, som var lika skön som hon sjelf.

Mode-nyheter.

Vid vårens inträdande hafva halmhattar i Paris blifvit mycket allmänna, både hvita, gula och de så kallade Italienska; till och med rothattar brukas mycket. Nästan alla gula halmhattar äro garnerade med halmgula band. Utom garneringen i kanten af skärmen, som är ömsom af band, ömsom af Tyll, ser man ofta öfre kanten af kullen garnerad med bandremсор eller bisvärmar. Med bisvärmar förstås Tyll, krusflor, gaze eller annat sådant tyg, utsydt med bin i stället för moucher. Man vet, att bin hör till Napoleons insignier; men märkvärdigt är, att Fruntimmerna i Paris hade börjat bruka dem redan några veckor före hans återkomst till Frankrike. På hvita halmhattar är den allramodernaste garnering gröna band med smala blå strimmor. I stället för Tyll, garneras många halmhattar i kanten med så kallade Skottska band, som äro uppsydda midtpå, och rynkade i stora veck. I ett slags gaze, som nyttjas till de hattar, hvilka man kallar *Capotes*, äro gröna eller ponsoröda strimmor. På tygshattar sättes snören af två särskilda färger, till ex. blåklintsfärg och gräsgrönt, lilas och jonquille-gult. På några gröna *Capotes* nyttjas lilas snören. På hattar af hvitt *Gros de Naples* nyttjas ofta halmband; man gör lister deraf, som kanta skärmen, och hvarf omkring kullen både ofvan och nedantill. Bland blommor äro ännu de modernaste de, som årstiden gifver; mest liljor, narcisser och violer. Blomkransar på hufvudet sättas stundom på sned. Åtskilliga kambricksklädningar äro garnerade nertill med sex breda remсор af skir nettelduk, rynkade så att de formera liksom en dragsko, och hvar och en genomdragen med ett rosenrödt band, hvars begge ändar räcka utom

och knyts ihop på sidan. En del kambricks-klädningar äro också klädda med två till sex vanliga garneringar af samma sort kambrick, men hvilka då äro helt och hållet broderade. Många klädningar hafva nu i vinter blifvit gjorde i två delar, nemligen med lifvet för sig och kjolen för sig, så att lifvet kan skiljas ifrån och nyttjas särskilt som Spens. Deraf kommer, att man på promenaderne sett så många Spensar, som hafva krage med Schal. Ty alla kragar götas nu med en stor vidhängande Schal. Förledit år var på kragarne ingen prydnad i kanten, men nu äro de garnerade ömsom med en lagom stor spets, ömsom med tygremsor i festoner. På de flesta Levantinskappor eller Samojeder äro, i stället för snören, två breda band påsydde. Parasollerne (på Fransyska *Ombrettes* kallade) voro en lång tid gröna, derefter blå; nu brukas de mest gula, men fransarne äro, såsom förut, alltid hvita.

Utgifvaren af detta Blad har förspott, att en del Läsarinnor saknat ett bihang till Mode-nyheterne, som de förment skulle vara mera både upplysande och roande än de utförligaste beskrifningar, nemligen colorerade gravurer. För att uppfylla deras önskan i detta afseende, är han sinnad att en gång hvar's månad låta medfölja en sådan gravure, aftecknad efter den nyaste Franska eller Engelska costume. Början härmed göres från innevarande Maj månad. De som ästunda att prenumerera på de i år utkommande 8 plancher, hvilkas både gravering och illuminering skall blifva med all möjlig songällighet verkställd, behagade i Urters Boklåda mot särskilt prenumerations-sedel erlægga Två Riksdaler Banko. Resp. Prenumeranter i Landsorterne kunna, genom samma Prenumerations-summas erläggande, på vanligt sätt erhålla plancherne tillika med sjelfva Bladet. Första gravuren medföljer i dag.

Förklaring öfver Gravuren N:o 1.

Fig. 1. Hatt af hvitt Levantin med blåa plymer.

Samojed af blått Levantin. Hvita handskar. Hvita skor.

Fig. 2. Modern Mössa af bandremsor och blonder.

Samojed af hvitt Levantin, garnerad med blått *Épingle*.
Hvita handskar. Blåa skor.

Sofrosyne.

Ett Blad för Svenska Fruntimmer.

STOCKHOLM DEN 27 MAJ 1815.

Esther Wilmot.

Ett mönster af barnslig kärlek.

I en Engelsk Journal berättas följande händelse, som, ehuru ovanlig den må synas, likväl är alldeles verklig.

I byn Weston var en ung flicka, vid namn Esther Wilmot. Hennes föräldrar voro lika okunniga och grofva, som de voro fattiga. Fadren var i sig sjelf icke elak, men mycket fallen för dryckenskap, och hans böjelse derfor ökades dagligen genom hans hustrus häftiga karakter, som aflägsnade honom hemifrån. Den stackars flickan, som var den äldsta af fem syskon, hade redan fyllt sitt fjortonde år, utan att hon ännu fått lära sig hvarken att läsa eller skriva. Modren påstod, att sådant endast tjente att göra barn lättjefulla, och att det hon sjelf aldrig lärt, kunde hennes barn också vara förutan. Ungefär vid samma tid kom en Mistriss Jones till Weston, och inrättade der en Söndags-skola, men som ingen af Wil-

mots barn besökte. Mrs Jones, som ej kunde undgå att märka deras uteblifvande, kom en dag till modren, för att underrätta henne att en skola var inrättad i byn, och bad henne skicka dit sina barn, i synnerhet sin äldsta dotter. Det kan jag väl göra, svarade modren; men hvad vill Ni ge henne för det? Ge henne? sade Mrs Jones, jag vill ge henne den bästa lärdom hon kan få, jag vill lära henne att frukta Gud och efterkomma Hans vilja. Modren mente, att det vore angelägnare saker hon först borde lära sig, och nekade att låta henne gå. Slutligen lät hon dock öfvertala sig, och Esther, som med bafvan hört sin Mors afslag, men utan att våga säga ett ord, fick till sin stora glädje lof att gå i skolan. Här gjorde hon innan kort så stora framsteg, att hon var en af de skickligaste. Men just detta förtretade modren ännu mer, och till straff derfor pålade hon henne mera arbete än förut; dock fann hon henne, till sin bestörtning, mera villig och undergifven, ju strängare hon var emot henne. Esther hade, oaktadt alla göromål hvarmed hon belastades, ändå alltid tid att läsa sin Katekes och de andra Läroböcker man gaf henne. Hennes dygder, hennes saktmodighet och godhet, och den särdeles aktning som alla människor visade henne, hade redan gjort ett djupt intryck på hennes föräldrars sinne, då en ny omständighet, som visade hennes dygd i sin fulla glans, rörde dem ännu mer.

Det var ett urgammalt bruk i byn, att alla barn den första Söndagen i Maj månad visade sig uti Kyrkan med en ny klädning, hvartill de under hela året sparat ihop så mycket de kunnat af det de förtjent

genom sitt arbete. Esther hade af de 2 shellings, som hon förtjente i veckan, och alltid lemnade åt sin Mor, endast behållit 4 pence, hvilka dock vid årets slut gjorde en tillräcklig summa att derför köpa en ny klädning. En dag, just då hon ärnade gå att skaffa sig en sådan, kom hennes far och begärde låna af henne litet penningar, under löfte att betala henne följande dagen. Esther gaf honom allt hvad hon ägde. Han gick dermed på krogen, och sedan han druckit något, började han spela, och förlorade hela summan på spel. Då han kom tillbaka, tillstod han hela förloppet för sin dotter, som, i stället att visa missnöje deröfver, bad honom ej mer vara ledsen öfver en sak, som ändå ej kunde hjälpas. Då Söndagen kom, var hon väl något förlägen att finna sig mindre väl klädd än de andra, men hon ville ej derföre försumma sina skyldigheter, utan tog på sig den bästa af sina gamla klädningar, och begaf sig så på vägen. Hennes far, som ej kunde glömma huru illa han uppfört sig emot henne, följde henne själf för första gången till Kyrkan, för att derigenom på något sätt minska hennes sorg. Detta tröstade henne också fullkomligt, och ännu gladare blef hon, då Mrs Jones, i Fadrens närvaro, lemnade henne en mycket vacker Bibel, till belöning för hennes goda uppförande under det förflutna året. När hon kom tillbaka hem, fick modren, som hade varit borta om morgonen då hon gick till Kyrkan, straxt se att hon hade en gammal klädning på sig, och frågade hvad hon hade gjort af de penningarne, som hon samlat för att köpa en ny. Den stackars flickan, som hvarken ville ljuga eller anklaga sin Far, teg endast vid